

איגוד הכירורגים בישראל החברה הישראלית לכירורגיה של הקולון והרקטום

מחלת סעיפים (דיברטיקולים) של המעי הגס:

סעיפים (דיברטיקולים) במעי הגס הם שינויים במבנה המעי הגס השכיחים באוכלוסיה המערבית, ושכיחותם הולכת ועולה עם הגיל. הסעיפים הם מעין כיסים צדדיים המתבלטים מדופן המעי הגס החוצה. סעיפים שכיחים יותר במחציתו השמאלית של המעי הגס, ובעיקר בקטע הנקרא "סיגמואיד", אבל יכולים להיות בכל איזור של המעי הגס. נראה כי תזונה עניה בסיבים השכיחה בעולם המערבי, גורמת לעליית לחץ בתוך המעי הגס וליצירה של סעיפים לאורך השנים.

מהם הסימפטומים?

רוב האנשים להם יש סעיפים אינם חשים בכך כלל והדבר אינו מפריע לאיכות חייהם. אולם לעיתים מופיע סבל, שיכול להתבטא בטווח רחב של סימפטומים, החל מכאב קל ועד לזיהום קשה המצריך ניתוח דחוף. כאשר נוצרת דלקת באחד הסעיפים, יכול כל מקטע המעי הסמוך להיות מודלק (מצב המכונה "דיברטיקוליטיס"). במצב זה מופיעים בד"כ כאבים עזים מלווים בחום ותחושה כללית רעה. במקרים קיצוניים יכולה דלקת כזו לגרום להתנקבות של המעי ולדלקת מפושטת בבטן, הדורשת ניתוח דחוף. סיבוך פחות שכיח של מחלת סעיפים הוא דימום אל תוך המעי הגס, שיכול להיות לעיתים בכמות רבה ואפילו מסכנת חיים, הדורש ניתוח דחוף.

כיצד מטפלים במחלת סעיפים?

כאשר הסעיפים לא גורמים לשום סבל או סיבוכים, אין צורך לטפל בהם. מומלץ לשמור על כלכלה עשירה בסיבים תזונתיים, כגון ירקות, לחם מחיטה מלאה וכדו' (מומלץ לקבל יעוץ דיאטיקאית מסודר), בכדי להאט את התקדמות מחלת הסעיפים. כאשר ישנם כאבים חזקים או סימני דלקת יש צורך להיבדק על ידי רופא. דלקות קלות יכולות להיות מטופלות באנטיביוטיקה דרך הפה, אולם דלקות קשות יותר דורשות אשפוז ואנטיביוטיקה תוך ורידית. לעתים רחוקות הדלקת מחמירה למרות הטיפול התרופתי, ואז יש צורך בניתוח דחוף על מנת להוציא את הקטע החולה.

מתי יש צורך בניתוח

- ניתוח דחוף אינו שכיח בחולים עם מחלת סעיפים, אולם לעיתים נזקקים לו במקרים של דלקת קשה, התנקבות תהליך דלקתי לתוך הבטן, או דימום בלתי נשלט. פעמים רבות בניתוח דחוף לא ניתן לחבר את שתי קצוות המעי (שלפני ואחרי המקטע הנכרת) בחזרה באותו זמן, ויש צורך להתקין באופן זמני סטומה, שהיא שקית המוצמדת לדופן הבטן ובה נאספות היציאות. לאחר מספר שבועות, כשהאיזור מחלים, ניתן לסגור את הסטומה בניתוח נוסף.
- ניתוח מתוכנן מוצע פעמים רבות כאשר יש התקפים חוזרים של דלקת על רקע סעיפים, במטרה למנוע דלקות נוספות בעתיד, ולהקטין את הסיכוי לניתוח דחוף ולסטומה זמנית. באנשים צעירים אנו מעריכים כי הסיכוי לדלקות נוספות בהמשך חייהם גבוה ולכן לעיתים נציע להם ניתוח מתוכנן כבר לאחר הארוע הראשון של דלקת.

בניתוח כורתיים את האיזור הנטוה ליצור דלקות, מתוך שאיפה לחבר את המעי שלפני איזור זה אל המעי לאחרי. בדרך כלל תפקוד המעיים והיציאות לאחר הניתוח לא שונה במידה רבה מזה טרם הניתוח.

מהי כירורגיה קולורקטלית

כירורגיה קולורקטלית היא ענף (תת התמחות) בכירורגיה העוסק בטיפול בבעיות פרוקטולוגיות (מחלות פי הטבעת) ובמחלות של המעי. תחום הפרוקטולוגיה כולל טיפול בבעיות שכיחות כגון טחורים, פיסורה, סינוסים פילונידאליים, פיסטולות סביב פי הטבעת, קושי בשליטה ביציאות, ועוד. מחלות המעי כוללות בין היתר גידולים של המעי, דלקות שונות של המעי, ובעיות תפקודיות שונות.